VLAAMSE ONDERWIJSRAAD
VAN EN VOOR ONDERWIJS

ADVIES

17 november 2026

Samenhang en evenwicht bij ontwikkeling minimumdoelen secundair onderwijs

Advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010, wat betreft de ontwikkeling en vaststelling van minimumdoelen

Vlaamse Onderwijsraad
Simon Bolivarlaan 17
BE-1000 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlaamseonderwijsraad.be
info@vlor.be

Van en voor onderwijs

Advies op vraag van Zuhal Demir, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk op 26 oktober 2026

Uitgebracht door de Raad Secundair Onderwijs op 17 november 2026 met eenparigheid van stemmen

Voorbereiding: werkgroep Afstemming eindtermen so op 29 oktober en 12 november 2026 onder voorzitterschap van Els Supply

Dossierbeheerder: Marleen Colpin

Inhoud

1 Situering 2

2 Verhelder de samenhang tussen hervormingen en garandeer een coherente curriculumopbouw 2

2.1 Laat hervormingen samen sporen 2

2.2 Anticipeer op een vlotte overgang tussen basis- en secundair onderwijs 3

2.3 Ontwikkel vanuit een helder eindperspectief 3

2.4 Stem de invoering van alle minimumdoelen op elkaar af 4

3 Ontwerp een participatief model voor de ontwikkeling van de doelen 5

3.1 Breid expertencommissie uit met afvaardiging onderwijsverstrekkers 5

3.2 Garandeer continuïteit en evenwicht in ontwikkelcommissies 6

3.3 Verzeker adviesbevoegdheid Vlaamse Onderwijsraad 6

4 Klaar vragen uit bij het nieuwe ordeningskader 7

4.1 Van sleutelcompetenties naar vakdisciplines 7

4.2 Transversale minimumdoelen 7

5 Vertrek van de sterktes van eindtermen en eigen opdracht van secundair onderwijs 8

5.1 Bouw door op de sterktes van de huidige doelen en verbeter 8

5.2 Respecteer de eigenheid en architectuur van het secundair onderwijs 8

6 Hou rekening met aandachtspunten voor doelen voor specifieke doelgroepen 9

6.1 Onthaalonderwijs anderstalige nieuwkomers (OKAN) 9

6.2 Buitengewoon secundair onderwijs (buso) 9

6.3 Cognitief sterk functionerende leerlingen 9

7 Bereid de inwerkingtreding voor 10

Bronnen 10

1 Situering

De Vlaamse Onderwijsraad brengt advies uit over het voorontwerp van decreet dat het kader vastlegt voor de ontwikkeling en vaststelling van minimumdoelen in het secundair onderwijs. Die minimumdoelen moeten beter dan de huidige eindtermen aansluiten bij de eerder ontwikkelde kennisrijke minimumdoelen voor het basisonderwijs.

Dit advies bouwt voort op het Vlor-advies van februari 2026 over de visienota die de afstemming van de eindtermen secundair onderwijs op die nieuwe minimumdoelen basisonderwijs voorbereidde.[1]

We vroegen in dat advies naar een *zorgvuldig besluitvormingsproces*, met respect voor alle nodige tussenstappen, inclusief overleg en adviesverlening. Daarom vroegen we ook om de decretale grond eerst vast te leggen alvorens er commissies aan het werk gaan én om via een ontwerp van decreet te werken. Daaraan wordt met dit voorontwerp van decreet gevolg gegeven.

Gezien het grote maatschappelijk belang van de onderwijsdoelen en de grote impact van wijzigingen aan de doelen op alle betrokkenen in het onderwijsveld, is erover adviseren steeds een prioriteit geweest in de werking van de Vlor. We situeren dit advies dan ook in samenhang met de adviezen over de huidige eindtermen secundair onderwijs en de recente adviezen over de minimumdoelen basisonderwijs (zie bronnen).

De Vlor behandelt in dit advies het voorontwerp thematisch. De raad focust daarbij op de principiële keuzes in het voorgestelde kader, eerder dan op de terminologische aanpassingen die uit de nieuwe regelgeving voortvloeien.

2 Verhelder de samenhang tussen hervormingen en garandeer een coherente curriculumopbouw

2.1 Laat hervormingen samen sporen

De hervorming van de minimumdoelen voor de basisvorming en de specifieke vorming in het secundair onderwijs waarvoor dit decreet het kader vastlegt, staat niet op zichzelf. Zo zit er ook een hervorming aan te komen voor de doelen voor de beroepsgerichte vorming. Naast die hervormingen van de inhoud komen er ook wijzigingen in het studieaanbod. Daarbij verwijzen we naar de verwachte bijsturingen aan de matrix secundair onderwijs en de rationalisatie van het aanbod.

De nieuwe doelen beogen afstemming op de minimumdoelen in het basisonderwijs, waarvan de uitrol gefaseerd verloopt.

Voor het tweedekansonderwijs in het volwassenenonderwijs is recent een voorontwerp van decreet goedgekeurd voor de invoering van onderwijskwalificaties 3 en 4, dat ingaat op 1 september 2027. De hervorming van de doelen en het aanbod in het secundair onderwijs heeft daar impact op.

[1] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Afstemming onderwijsdoelen: kennisrijk met respect voor de architectuur van het gemoderniseerd secundair onderwijs. Advies over visienota 'Afstemming van de eindtermen in het secundair onderwijs op de nieuwe minimumdoelen basisonderwijs'*, 12 februari 2026.

Al die hervormingen hangen samen, maar het is niet duidelijk hoe ze op elkaar zullen inhaken. Er is nood aan een overkoepelende langetermijnvisie en een logisch opgebouwde uitrol. We vragen dan ook om op korte termijn de samenhang te verduidelijken en de tijdspaden voor de invoering van de verschillende hervormingen op elkaar af te stemmen, met het oog op coherentie en haalbaarheid.

Ook transparante communicatie naar het onderwijsveld is heel belangrijk. Hervormingen hebben draagvlak nodig en kunnen pas slagen als ze passen binnen duidelijk toekomstbeeld, deel uitmaken van een groter geheel en haalbaar zijn.

Daarnaast stelt de Vlor ook vast dat er niet gewacht is op de uitkomst van het bij het Grondwettelijk Hof ingediende verzoekschrift (beroep tot vernietiging) over de nieuwe minimumdoelen basisonderwijs, die alles terug *on hold* zou kunnen zetten.

2.2 Anticipeer op een vlotte overgang tussen basis- en secundair onderwijs

Een doorlopende opbouw in het curriculum van basis- naar secundair onderwijs en van secundair naar hoger onderwijs is voor de Vlor een evidentie, zoals ook in het eerdere advies benadrukt. Daartoe is het belangrijk om rekening te houden met het startpunt (overgang basis-secundair) en het eindpunt (overgang secundair-hoger).

Wat het startpunt zal zijn, is nog niet duidelijk. De minimumdoelen voor het basisonderwijs zijn wel bekend en de Vlor wil die alle kansen geven. Het profiel van de leerlingen die vanaf 1 september 2029 instromen in het eerste jaar secundair onderwijs, is nog niet bekend.

De overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs is een belangrijk kantelmoment. In het eerste jaar gaat veel aandacht naar herhaling van inhouden die ook al in het basisonderwijs aan bod gekomen zijn, zij het op een hoger abstractieniveau. Het zal een uitdaging worden voor alle actoren in de eerste graad om in te haken op de instroom van leerlingen die hun lagere school (deels) met de nieuwe minimumdoelen doorlopen hebben. Rekening houden met een diverse instroom is altijd al aan de orde, maar wordt nu nog belangrijker omdat basisscholen de minimumdoelen met verschillende snelheden kunnen invoeren. Er zal ook nog geen evaluatie gebeurd zijn, waardoor het een open vraag blijft in welke mate de leerlingen de nieuwe minimumdoelen zullen aangeboden gekregen hebben en/of beheersen, en dat zowel voor de A-stroom als voor de B-stroom. Het zal tijd vragen om de beginsituaties in kaart te brengen en erop in te haken. We vragen nu al aan de Vlaamse Regering om tijdig te anticiperen op de ruimte die nodig zal zijn om de overgang vlot te laten verlopen en te professionaliseren in de afstemming van de doelen.

Los daarvan vindt de Vlor het wel logisch om in de eerste graad meteen met minimumdoelen voor alle disciplines te starten en niet met verschillende snelheden te werken vanwege het belang van coherentie in het curriculum. We gaan wel uit van – en dat geldt voor het hele secundair onderwijs – een gedoogperiode van twee jaar waarin de onderwijsinspectie geen ongunstig advies geeft met betrekking tot de realisatie van de nieuwe minimumdoelen.

2.3 Ontwikkel vanuit een helder eindperspectief

Wat het eindpunt betreft benadrukken we dat het bij de start van het ontwikkelproces duidelijk moet zijn welk eindniveau de leerlingen moeten bereiken, vooral voor de doelen van de tweede en

derde graad. Daarbij moet rekening gehouden worden met de complexe architectuur van het secundair onderwijs.

De Vlor onderschrijft daarom de intentie in de memorie van toelichting om vanuit het beoogde eindniveau dat leerlingen op het einde van het secundair onderwijs moeten bereiken, te bepalen welke kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes in de voorafgaande graden noodzakelijk zijn om leerlingen stapsgewijs en op een haalbare wijze naar dat niveau toe te leiden. Die benadering moet helpen vermijden dat opeenvolgende ontwikkeltrajecten leiden tot een onbedoelde cumulatie van verwachtingen tussen de graden.

Omdat de nieuwe specifieke minimumdoelen voor de tweede graad nog niet gekend zijn, vraagt de Vlor om voorlopig de bepaling te behouden dat inhouden van de specifieke minimumdoelen die al verworven moeten zijn aan het einde van de tweede graad en niet terugkeren in de derde graad, buiten het bereik van de Vlaamse toetsen gehouden worden. We vragen daarom artikel 6, 1°, van het voorontwerp in die zin aan te passen en verwijzen voor de motivering naar ons advies van februari 2025 daarover.[2]

2.4 Stem de invoering van alle minimumdoelen op elkaar af

Met de afgestemde minimumdoelen waarop dit decreet betrekking heeft, wordt de inhoud van de basisvorming en de specifieke vorming hervormd, maar ook voor de beroepsgerichte vorming in de dubbele en arbeidsmarktfinaliteit komt er een hervorming aan. De Vlor werd op 8 oktober 2026 door AHOVOKS geïnformeerd en geconsulteerd over een nieuwe procedure voor de onderwijskundige vertaling van beroepskwalificaties naar beroepsgerichte minimumdoelen, een vereenvoudiging van de systematiek van de curriculumdossiers.

De vooropgestelde timing daarvan spoort echter niet met die van de minimumdoelen voor de basisvorming en de specifieke vorming. Dat is problematisch met het oog op samenhang en coherentie in de opbouw van het curriculum, wat net een wezenlijk kenmerk is van een kennisrijk curriculum.

De implementatie van de beroepsgerichte minimumdoelen is voorzien vanaf september 2029. De afgestemde minimumdoelen voor de basisvorming en de specifieke vorming volgen twee jaar later in het eerste leerjaar van de tweede graad en vier jaar later in het eerste leerjaar van de derde graad. Dat is niet logisch vanuit het belang van een coherente curriculumopbouw. Die verschillende soorten doelen staan niet los van elkaar en het zou leraren dan ook zowel inhoudelijk als organisatorisch voor een moeilijke spreidstand plaatsen als de implementatie met verschillende snelheden verloopt. Ze zullen sowieso tijd en ruimte nodig hebben voor professionalisering in de nieuwe minimumdoelen, maar dat verloopt best zo coherent mogelijk.

We vragen dan ook met aandrang om de invoering van alle afgestemde/herwerkte minimumdoelen samen te laten sporen: minimumdoelen voor basisvorming, specifieke minimumdoelen én beroepsgerichte minimumdoelen, en dat alles met de invoering van bijsturingen aan de matrix.

In onderstaande tabel maken we dat concreter. In de middelste kolom geven we de huidige planning voor de implementatie van de minimumdoelen en de nieuwe matrix so weer, volgens de

[2] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Garanties bij opname specifieke eindtermen in toetsbereik Vlaamse toetsen. Advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 115/8 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010*, 18 februari 2025.

informatie waarover we momenteel beschikken. In de derde kolom staat het voorstel voor de logische planning van de implementatie in het secundair onderwijs.

Timing	Huidige planning implementatie	Logische planning implementatie so
1/9/2029	- MD basisvorming 1ste graad - nieuwe matrix SO 2de en 3de graad, 7de leerjaren - BGMD 2de en 3de graad A en D/A finaliteit, 7de leerjaren gericht op arbeidsmarkt, OK2, buso OV3, VWO en DKO	- MD basisvorming 1ste graad - nieuwe matrix 7de jaren gericht op arbeidsmarkt - BGMD 7de leerjaren gericht op arbeidsmarkt
1/9/2031	- MD basisvorming/SMD 2de graad	- nieuwe matrix 2de graad - MD basisvorming/SMD 2de graad - BGMD 2de graad, OK2, buso OV3
1/9/2033	- MD basisvorming/SMD 3de graad - MD/SMD 7de leerjaren gericht op hoger onderwijs	- nieuwe matrix 3de graad - MD basisvorming/SMD 3de graad - BGMD 3de graad - MD/SMD 7de leerjaren gericht op hoger onderwijs

MD = MINIMUMDOELEN, SMD = SPECIFIEKE MINIMUMDOELEN, BGMD = BEROEPSGERICHTE MINIMUMDOELEN
A = ARBEIDSMARKTFINALITEIT, D/A = DUBBELE FINALITEIT (DOORSTROOM/ARBEIDSMARKT)

De Vlor doet in dit advies geen voorafname op de timing van de invoering van nieuwe doelen in het volwassenenonderwijs, maar vraagt wel om die logisch af te stemmen op die voor het secundair onderwijs.

3 Ontwerp een participatief model voor de ontwikkeling van de doelen

De Vlaamse Regering schuift een procedure naar voren waarbij een expertencommissie en ontwikkelcommissies aan zet zijn voor de ontwikkeling van de minimumdoelen. In zijn advies over de visienota toonde de Vlor zich voorstander van een model waarbij de afgestemde doelen participatief tot stand komen, met betrokkenheid van inhoudelijke en vakdidactische expertise en op basis van een grondige kennis van de architectuur en de finaliteit van het Vlaams secundair onderwijs. Vanuit die bril nemen we het nieuwe model onder de loep.

3.1 Breid expertencommissie uit met afvaardiging onderwijsverstrekkers

Een expertencommissie die ten minste zal bestaan uit experten uit de academische wereld en onderwijspersoneel van de verschillende netten, formuleert de minimumdoelen. Volgens de memorie bewaakt zij daarbij de horizontale samenhang van het geheel van de minimumdoelen over de verschillende vakdisciplines heen en ziet ze erop toe dat de voorgestelde minimumdoelen beantwoorden aan de vastgelegde kwaliteitscriteria. De commissie bewaakt ook de verticale samenhang tussen de verschillende graden van het secundair onderwijs.

De Vlor dringt er sterk op aan om ook vertegenwoordigers van de onderwijsverstrekkers (het Gemeenschapsonderwijs en de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs) een structurele plaats te geven in de expertencommissie. We zien daar minstens drie goede redenen voor:

- De onderwijsverstrekkers vertegenwoordigen de vele schoolbesturen die de (juridische) eindverantwoordelijkheid dragen voor de kwaliteit van het onderwijs in hun scholen, waaronder het nastreven en realiseren van de onderwijsdoelen. Voor minimumdoelen die participatief vormgegeven worden, is het dus essentieel dat zij als evenwaardige partner mee in de cockpit zitten.
- Vanuit hun helikopterzicht op en inzicht in de complexe structuur van het secundair onderwijs kunnen de onderwijsverstrekkers mee het overzicht behouden en de samenhang bewaken tussen de curriculumonderdelen.
- De onderwijsverstrekkers kunnen bijdragen aan het bepalen van principes om de nieuwe doelen af te stemmen op de huidige eindtermen, want zij hebben die oefening al deels gemaakt. Dat is waardevol om mee te nemen.

We zien de rol van de expertencommissie dan vooral in het bewaken van het overzicht, de samenhang tussen vakdisciplines en curriculumcomponenten, de continuïteit en de haalbaarheid.

3.2 Garandeer continuïteit en evenwicht in ontwikkelcommissies

De ontwikkelcommissies per vakdiscipline of wetenschapsdomein zullen bestaan uit leerkrachten, directies, de vertegenwoordigers van het Gemeenschapsonderwijs en de verenigingen van schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs, en vakexperten en andere experten uit het hoger onderwijs.

Voor de samenstelling van die commissies pleit de Vlor ervoor om continuïteit te garanderen. Betrek personeel, onderwijsverstrekkers en experts die lid waren van de ontwikkelcommissies van de huidige eindtermen. Zij kunnen duiding geven bij keuzes die gemaakt werden, zodat sterktes ook geborgd kunnen worden.

Daarnaast vragen we om evenwicht na te streven tussen en binnen de drie geledingen. Zorg voor voldoende rechtstreekse vertegenwoordiging van actieve vakleraren. Zij beschikken over een onmisbare combinatie van vakinhoudelijke, vakdidactische en praktijkgerichte deskundigheid. En stel de delegatie van directies en leraren zo evenwichtig mogelijk samen op basis van achtergrond en expertise. Communiceer vooraf transparant over de gehanteerde criteria. Dat creëert vertrouwen.

Tot slot vragen we om de expertise en inbreng van alle partijen in de ontwikkelcommissies daadwerkelijk te valoriseren.

3.3 Verzeker adviesbevoegdheid Vlaamse Onderwijsraad

In het consultatieproces dat volgt op het voorstel van minimumdoelen door de expertencommissie, wordt de Vlor volgens het voorontwerp van decreet om advies gevraagd, maar ook – gelijktijdig – de onderwijsverstrekkers die lid zijn van de Vlor.

De piste met een gelijktijdige adviesvraag aan de Vlor en de onderwijsverstrekkers, zoals die gevolgd is voor het basisonderwijs, is niet wenselijk.

De Vlor gaat ervan uit dat hij nog op twee sleutelmomenten in de ontwikkelprocedure om advies gevraagd zal worden:

- Over het finale voorstel van de expertencommissie, zodat de Vlor de participatie kan garanderen van alle stakeholders. De memorie stelt dat deze adviesrol tot doel heeft om het ontwikkelingsproces te voeden vanuit verschillende maatschappelijke en onderwijskundige perspectieven. We onderschrijven dat doel. Voorwaarde is wel dat de adviezen van de Vlor en andere adviesverleners transparant behandeld worden in functie van het vastleggen van de minimumdoelen in een decreet. Dat impliceert dat de adviezen moeten worden afgewacht en ernstig genomen alvorens het decreet te initiëren.
- Over het voorontwerp van decreet waarmee de minimumdoelen definitief vastgelegd worden.

4 Klaar vragen uit bij het nieuwe ordeningskader

4.1 Van sleutelcompetenties naar vakdisciplines

De Vlor neemt er akte van dat vanuit het streven naar een kennisrijk curriculum gekozen wordt voor een ander ordeningskader.

De doelen worden door de Vlaamse Regering niet gekoppeld aan vakken. Wat dat betreft verandert er niets ten opzichte van de huidige regelgeving. Enerzijds zijn er ledenorganisaties die zich daarachter scharen. Voor hen is het aan de schoolbesturen om die verbinding te maken in functie van de inhoudelijke en organisatorische keuzes van de school. Anderzijds zijn er ledenorganisaties die pleiten voor een koppeling tussen minimumdoelen en vakken. Zij benadrukken dat die samenhang essentieel is voor de vakinhoudelijke en vakdidactische voorbereiding in de lerarenopleidingen, de betekenis van vakspecifieke diploma's en vereiste bekwaamheidsbewijzen.

4.2 Transversale minimumdoelen

Het is niet duidelijk welke criteria gehanteerd zijn bij de keuze voor wat onder een vakdiscipline valt en wat onder de transversale doelen. Dat roept nog veel vragen op.

De Vlor benadrukt het belang van de transversale doelen. Naast een sterke kennisbasis blijft het belangrijk dat leerlingen ook andere competenties ontwikkelen die hen voorbereiden op het volwassen leven. Denk aan kritisch denken, digitale geletterdheid, seksuele en relationele vorming en levensvaardigheden. Een kennisrijk curriculum mag niet ten koste gaan van die brede vorming.

Tegelijkertijd geeft de Vlor ook zijn aandachtspunten mee voor de ontwikkeling van de transversale doelen. Er moet aandacht zijn voor de expertise die nodig is om die doelen te initiëren. En de haalbaarheid moet bewaakt worden. De veelheid aan mogelijke doelen in die categorie roept immers vragen op naar waar de ruimte zit om al die doelen een plaats te geven.

Aan de schoolbesturen vragen we om zorg te dragen voor een heldere verantwoordelijkheidsverdeling van die doelen om versnippering, overlappingen en bijkomende planlast te vermijden.

Tot slot valt het ook op dat de transversale doelen, naast wiskunde en Nederlands, deel zullen uitmaken van de selectie van te bereiken minimumdoelen voor de Vlaamse toetsen. De Vlor vindt dat niet wenselijk.

5 Vertrek van de sterktes van eindtermen en eigen opdracht van secundair onderwijs

5.1 Bouw door op de sterktes van de huidige doelen en verbeter

Het is logisch dat we via dit voorontwerp van decreet geen inzage krijgen in hoe de afstemming/ontwikkeling van de doelen inhoudelijk opgevat zal worden. Anticiperend op het werk van de commissies benadrukken we hoe belangrijk en waardevol het kan zijn om te vertrekken van de sterktes van de huidige eindtermen. De commissies kunnen nagaan wat bijgestuurd moet worden en kenniselementen expliciteren en verdiepen. De Vlor heeft afgestemde minimumdoelen voor ogen, zoals de visienota vooropstelde, geen volledig nieuwe minimumdoelen.

De onderwijsverstrekkers hebben de oefening over hoe de afstemming vorm kan krijgen, al voor een deel gemaakt. Dat kan een basis vormen voor de expertencommissie om principes te bepalen.

Doorbouwen op de huidige doelen is ook de enige manier om het vele hervormingswerk in het secundair onderwijs van de voorbije jaren te valoriseren. De onderwijsverstrekkers en het onderwijspersoneel hebben heel veel inspanningen geleverd om de modernisering door te voeren tot op de klasvloer. Als er opnieuw een hervorming zit aan te komen, dan is er draagvlak en draagkracht bij alle actoren nodig om die effectief goed te laten landen in de praktijk.

Tegelijkertijd is het zaak om deze kans aan te grijpen om verbeteringen aan de huidige doelen te realiseren. Er moet dan ook aandacht zijn voor optimalisaties die de doelen voor schoolteams en leraren meer haalbaar maken. Dat kan bijvoorbeeld door de drie soorten eindtermen (basisvorming, specifieke vorming en beroepsgerichte vorming) gelijktijdig te ontwikkelen met het oog op samenhang en haalbaarheid (zie 2.4).

Bij de ontwikkeling van ambitieuze minimumdoelen is het belangrijk om ook aandacht te hebben voor de haalbaarheid van de verwachtingen voor leerlingen. Een opeenstapeling van leerstof en hogere verwachtingen mag niet leiden tot een grotere prestatiedruk. Leerlingen hebben voldoende tijd, ondersteuning en ruimte nodig om de doelen te bereiken. Kwaliteitsvol onderwijs heeft immers niet alleen aandacht voor leerwinst, maar ook voor het welbevinden van leerlingen.

5.2 Respecteer de eigenheid en architectuur van het secundair onderwijs

De Vlor waardeert dat de Vlaamse Regering ons uitgangspunt onderschrijft dat de principes van een kennisrijk curriculum moeten worden toegepast met respect voor de eigenheid en de architectuur van het secundair onderwijs. We lezen in de memorie van toelichting: ‘De afstemming van de minimumdoelen op het basisonderwijs houdt daarom geen eenvoudige doorvertaling van het doelenkader van het basisonderwijs in. Zij wordt opgevat als een oefening die vertrekt van de eigen opdracht van het secundair onderwijs en van de noodzaak om een doorlopende opbouw te realiseren over de volledige schoolloopbaan.’

6 Hou rekening met aandachtspunten voor doelen voor specifieke doelgroepen

6.1 Onthaalonderwijs anderstalige nieuwkomers (OKAN)

De Vlor waardeert dat er voor OKAN geactualiseerde minimumdoelen komen met als doel om beter aan te sluiten bij de noden van de doelgroep en bij de verwachtingen van het regulier secundair onderwijs, zonder afbreuk te doen aan de eigen opdracht en doelgroep van OKAN. De ontwikkeling van die doelen voor OKAN wordt, net zoals voor de eerste graad, prioritair opgestart. Dat sluit aan bij de vraag van de Vlor in zijn advies over sterk onthaalonderwijs.[3] We zijn ook tevreden dat het na te streven doelen zullen zijn.

6.2 Buitengewoon secundair onderwijs (buso)

Het is een goede zaak dat er een inclusief doelenkader komt. Een uniform en gedeeld doelenkader voor gewoon en buitengewoon onderwijs moet de samenhang tussen beide onderwijsvormen versterken en de mobiliteit tussen beide faciliteren. De Vlor vraagt om die redenen al lang naar gemeenschappelijke doelenkaders, o.a. in een recent advies over de toekomst van buso.[4] We zijn tevreden dat de doelen voor het buitengewoon onderwijs na te streven doelen zullen zijn.

Wat de randvoorwaarden zijn om zo'n inclusief doelenkader in de praktijk van buso te kunnen realiseren, moet nu bekeken worden. Zo is het onder andere de vraag of de uren algemene en sociale vorming (ASV) zullen volstaan. We herbevestigen de boodschap in het advies over de visienota over de eigen structuur van buso (met fasen en opleidingsvormen).

De Vlor heeft ook stilgestaan bij de vraag of het realistisch is om de doelen voor buitengewoon onderwijs op dezelfde datum in werking te laten treden als die voor gewoon onderwijs, als we bijvoorbeeld denken aan de professionalisering van leraren in functie van doelgericht werken. Toch stellen we voor om geen uitstel in te bouwen, gezien de urgentie van de doelen voor buitengewoon onderwijs, maar wel de gedoogperiode voldoende ruim te nemen.

Doelen voor maatschappelijke participatie (functioneren en participeren in contexten van wonen, werken en vrije tijd) wil de Vlor in alle opleidingsvormen aan bod zien komen, niet enkel in opleidingsvormen 1 en 2. De zinvolheid daarvan kan bepaald worden als de doelen ontwikkeld zijn. Bij die ontwikkeling moet expertise uit buso betrokken worden.

6.3 Cognitief sterk functionerende leerlingen

De Vlor waardeert de autonomie die scholen krijgen om zelf vorm te geven aan uitbreiding en verdieping voor cognitief sterk functionerende leerlingen, maar eigenlijk voor alle leerlingen. De memorie stelt dat cognitief sterk functionerende leerlingen de kans moeten krijgen om hun kennis, inzichten en vaardigheden verder te ontwikkelen boven het niveau van de minimumdoelen. Die ambitie mag uitgebreid worden naar alle leerlingen.

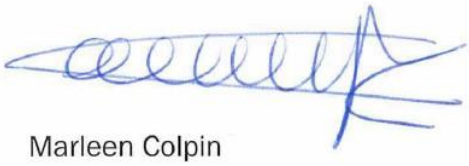
[3] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Sterk onthaalonderwijs door verbinding. Advies over visie en praktijk van onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs*, 8 mei 2025.

[4] Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Blik op de toekomst van het buitengewoon secundair onderwijs. Advies voor een nieuwe structuur in het buitengewoon secundair onderwijs met het oog op een meer inclusief onderwijslandschap*, 16 mei 2024.

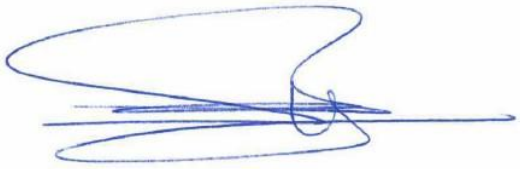
7 Bereid de inwerkingtreding voor

Met het oog op de voorziene inwerkingtreding van de afgestemde doelen vanaf september 2029 vraagt de Vlor om op korte termijn duidelijkheid te scheppen over de samenhang tussen de verschillende hervormingen.

We vragen om voldoende tijd te voorzien tussen de beslissing over en de inwerkingtreding van de doelen en dringen erop aan om tijd en ruimte te voorzien voor professionalisering vóór en tijdens de implementatie. Ook communicatie naar alle betrokkenen is in die periode essentieel.

Marleen Colpin
secretaris Raad Secundair Onderwijs

Els Supply
voorzitter Raad Secundair Onderwijs

Bronnen

- Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Afstemming onderwijsdoelen: kennisrijk met respect voor de architectuur van het gemoderniseerd secundair onderwijs. Advies over visienota 'Afstemming van de eindtermen in het secundair onderwijs op de nieuwe minimumdoelen basisonderwijs'*, 12 februari 2026.
- Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Sterk onthaalonderwijs door verbinding. Advies over visie en praktijk van onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het secundair onderwijs*, 8 mei 2025.
- Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Garanties bij opname specifieke eindtermen in toetsbereik Vlaamse toetsen. Advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van artikel 115/8 van de Codex Secundair Onderwijs van 17 december 2010*, 18 februari 2025.
- Vlaamse Onderwijsraad, Raad Secundair Onderwijs. *Blik op de toekomst van het buitengewoon secundair onderwijs. Advies voor een nieuwe structuur in het buitengewoon secundair onderwijs met het oog op een meer inclusief onderwijslandschap*, 16 mei 2024.

- Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. *Participatie en zorgvuldige aanpak bij hervorming minimumdoelen basisonderwijs. Brief over spoedadviesvraag voorontwerp decreet minimumdoelen basisonderwijs*, 18 juni 2025.
- Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. *Gedragen aanpak nodig voor kwaliteitsvolle minimumdoelen basisonderwijs. Advies over het voorstel van minimumdoelen voor het basisonderwijs*, 11 juni 2025.
- Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. *Minimumdoelen met ambitie voor alle leerlingen basisonderwijs. Advies naar aanleiding van de visienota over de vaststelling van kwaliteitsvolle minimumdoelen in het basisonderwijs*, 23 april 2025.